

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-2916

[5956]-402

[Total No. of Pages : 4

M.Com. - II

402 : INDUSTRIAL ECONOMIC ENVIRONMENT

(2019 CBCS Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 and 6 are compulsory.*
- 2) *Solve any three questions from Q.No. 2 to Q.No. 5.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Fill in the Blanks by selecting a suitable choice (Any 6):

[6]

- a) Enterprises in _____ are given more tax concessions.
i) Service sector	ii) Automobile
iii) SEZ	iv) IT
- b) The effort to unite the nations of the world comes from _____.
i) Privatization	ii) Liberalization
iii) Globalization	iv) Modernization
- c) _____ is a political factor affecting the economic environment.
i) Type of Economy	ii) Infrastructure
iii) The role of Bureaucracy	iv) Banking Facility
- d) _____ is a situation in which a large number of business firms sell the homogeneous products.
i) Monopolistic Competition	ii) Duopoly
iii) Perfect competition	iv) Monopoly
- e) _____ is the major problem of small and cottage industry.
i) More skill labor	ii) More selling
iii) Raw material	iv) More finance

P.T.O.

- f) Multinational companies have their headquarters in _____.
- i) America
  - ii) Every country
  - iii) Their own country
  - iv) Other country
- g) Cement production in India started in _____.
- i) 1935
  - ii) 1921
  - iii) 1904
  - iv) 1947
- h) _____ industry laid the foundation of India's industrial economy.
- i) The Automobile
  - ii) Process
  - iii) The textile
  - iv) Cement

Q2) What is an economic environment? Explain the role of economic environment in economic development. [14]

Q3) State causes of industrial imbalance in India and write measures to remove industrial imbalance. [14]

Q4) What is Privatization? Explain arguments for and against of privatization. [14]

Q5) Write definition of Information Technology industry. Explain problems of IT industry in India. [14]

Q6) Write short notes (Any Two): [12]

- a) Technological factors affecting economic environment.
- b) Present Situation of public sectors.
- c) Problems of special economic zone.
- d) Problems of tourism industries in India.

Total No. of Questions : 6]

PA-2916

[5956]-402

M.Com. - II

402 : INDUSTRIAL ECONOMIC ENVIRONMENT

(2019 CBCS Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 60

- सूचना :-
- 1) प्रश्न क्र. 1 आणि 6 सक्तीचे आहेत.
  - 2) प्रश्न क्र. 2 ते 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
  - 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही सहा)

[6]

- अ) ..... मधील उद्योगांना अधिक कर सवलती दिल्या जातात.
i) सेवा क्षेत्र	ii) वाहन उद्योग
iii) सेझ	iv) आय टी
- ब) जगातील राष्ट्रांना एकत्र आणण्याचा प्रयत्न ..... मधून होतो.
i) खासगीकरण	ii) उदारीकरण
iii) जागतिकीकरण	iv) आधुनिकीकरण
- क) ..... हा आर्थिक पर्यावरणावर परिणाम करणारा राजकीय घटक आहे.
i) अर्थव्यवस्थेचा प्रकार	ii) पायाभूत सुविधा
iii) नोकरशाहीची भूमिका	iv) बँक सुविधा
- ड) ..... म्हणजे अशी स्थिती की ज्यामध्ये मोठ्या संख्येने व्यवसाय संस्था एकजिनशी वस्तूंची विक्री करतात.
i) मत्केदारीयुक्त स्पर्धा	ii) द्विविक्रेताधिकार
iii) पूर्ण स्पर्धा	iv) मत्केदारी
- इ) ..... ही लघु व कुटीर उद्योगाची प्रमुख समस्या असते.
i) अधिक कुशल कामगार	ii) जास्त विक्री
iii) कच्चा माल	iv) अधिक कर्ज पुरवठा

- फ) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे मुख्यालय ..... असते.
- i) अमेरिकेमध्ये ii) प्रत्येक देशात
iii) स्वतःच्या देशात iv) दुसऱ्या देशात
- य) भारतात ..... मध्ये सिमेंटचे उत्पादन सुरू झाले.
- i) 1935 ii) 1921
iii) 1904 iv) 1947
- र) ..... उद्योगाने भारतातील औद्योगिक अर्थव्यवस्थेचा पाया घातला.
- i) ऑटोमोबाईल ii) प्रक्रिया
iii) कापड iv) सिमेंट

प्र.2) आर्थिक पर्यावरण म्हणजे काय? आर्थिक विकासातील आर्थिक पर्यावरणाची भूमिका स्पष्ट करा. [14]

प्र.3) भारतातील औद्योगिक असमतोलाची कारणे सांगून औद्योगिक असमतोल दूर करण्यासाठी उपाययोजना लिहा. [14]

प्र.4) खासगीकरण म्हणजे काय? खासगीकरणाच्या बाजूने आणि विरोधी बाजूने युक्तिवाद स्पष्ट करा. [14]

प्र.5) माहिती तंत्रज्ञान उद्योगाची व्याख्या लिहा. भारतातील माहिती तंत्रज्ञान उद्योगाच्या समस्या स्पष्ट करा. [14]

प्र.6) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [12]

- अ) आर्थिक पर्यावरणावर परिणाम करणारे तंत्रज्ञान विषयक घटक
ब) सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांची सध्यास्थिती
क) विशेष आर्थिक क्षेत्राच्या समस्या
ड) भारतातील पर्यटन उद्योगांच्या समस्या

